

Lovforslag nr. L 157. Fremsat den 30. januar 1981 af energiministeren

Forslag

til

Lov om køberet for staten til flydende kulbrinter

§ 1. Loven finder anvendelse på flydende kulbrinter, der indvindes i henhold til bevilgning udstedt i medfør af lov nr. 181 af 8. maj 1950 om efterforskning og indvinding af råstoffer i kongeriget Danmarks undergrund.

§ 2. Energiministeren kan med henblik på at sikre en stabil forsyning med olieprodukter træffe afgørelse om, at staten eller et af staten ejet selskab skal have ret til at købe indtil halvdelen af den i § 1 nævnte produktion af flydende kulbrinter. Afgørelsen har tidligst virkning 6 måneder efter, at meddelelse om afgørelsen er kommet frem til sælger. Kulbrinterne skal leveres til en rimelig markedspris på det sted og tidspunkt, hvor levering sker, og iøvrigt på sædvanlige leveringsvilkår.

§ 3. Er der ikke senest 3 måneder efter, at meddelelse i henhold til § 2 er kommet frem til sælger, opnået enighed mellem køber og sælger om prisen eller beregningsgrundlaget for denne, kan enhver af parterne indbringe sagen for olienævnet.

Stk. 2. Parterne har ret til at forlange forhandling om ændring af prisen eller beregningsgrundlaget for denne hver 6. måned. Er der ikke senest 1 måned efter fremsættelsen

af kravet opnået enighed mellem køber og sælger om prisændringen, kan enhver af parterne indbringe sagen for olienævnet.

Stk. 3. I tilfælde af uenighed mellem køber og sælger om de øvrige leveringsvilkår, herunder tid og sted for levering, kan enhver af parterne indbringe sagen for olienævnet.

§ 4. Olienævnet, der nedsættes af energiministeren, består af en formand og to andre medlemmer. Formanden udnævnes efter indstilling fra præsidenten for højesteret. De to andre medlemmer skal have særlig kendskab til oliehandel. Medlemmerne og stedfortrædere for disse udnævnes for 4 år.

Stk. 2. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Energiministeren fastsætter de nærmere regler for nævnets virksomhed.

§ 5. Afgørelse om køb truffet i medfør af § 2 indskrænker ikke statens ret i medfør af anden lovgivning til at træffe bestemmelse om salg og levering af flydende kulbrinter.

§ 6. Loven gælder ikke for Færøerne.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. juli 1981.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I statsministerens redegørelse til folketinget den 6. november 1979 påpegedes, at en stærk og målrettet energipolitik er påkrævet bl. a. for at skabe større sikkerhed for vore nødvendige energiforsyninger. Bl. a. med henblik herpå anmodede regeringen om forhandlinger med bevillingshaverne i henhold til eneretsbevilling af 8. juli 1962. I regeringens udkast af 22. februar 1980 til aftale mellem bevillingshaverne og energiministeren blev det foreslået, at staten skulle have en køberet til en del af olieproduktionen.

Som bekendt lykkedes det ikke at opnå en forhandlingsemæssig løsning med bevillingshaverne. Blandt andet på baggrund heraf fremlægges det foreliggende lovforslag.

Loven vil give et vigtigt bidrag til at realisere den ovenfor angivne energipolitiske målsætning bl. a. ved at sikre en fast organiseret og for samfundet betryggende udformet anvendelse af vore egne energiressourcer.

Statsligt køb af dansk produceret olie vil endvidere forbedre mulighederne for statens deltagelse i olieforsyningen i international sammenhæng. Dette skyldes bl. a., at adgangen til dansk olieforsyning vil give et statsligt dansk olieselskab en styrket position ved forhandlinger om olieindkøb i udlandet.

En betydelig del af den olie, der udbydes i forbindelse med sådanne stat til stat handler er svovlholdige olier, der ikke vil kunne oparbejdes på de danske raffinaderier til produkter, der overholder svovlspecifikationerne på det danske marked, uden at man samtidig disponerer over svovlfattig råolie til opblanding. Derfor vil en sikker adgang til råolie med et lavt svovlindhold, som de danske nord-søolier, medføre væsentlig større muligheder for at kunne købe sådanne svovlholdige olier, og dermed bidrage til forsyningsikkerheden.

Den foreslåede køberet vil endelig kunne danne baggrund for en stabil og langsigtet planlægning i alle leddene i forsyningssystemet i forbindelse med anvendelse af olie fra den danske undergrund.

Udover udgifter i forbindelse med det oprettede nævsn, herunder vederlag til formand og medlemmer, indebærer lovforslaget ikke statslige merudgifter eller administrative konsekvenser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1

Bestemmelsen afgrænser lovens anvendelsesområde. Loven finder anvendelse på flydende kulbrinter indvundet i henhold til bevilling udstedt i medfør af lov nr. 181 af 8. maj 1950 om efterforskning og indvinding af råstoffer i kongeriget Danmarks undergrund. I henhold hertil er eneretsbevillingen af 8. juli 1962 til efterforskning og indvinding af kulbrinter m.v. i Danmarks undergrund udstedt.

Ved flydende kulbrinter forstås i forslaget råolie og kondensat. Kondensat er kulbrinter, der fremkommer i flydende form i forbindelse med behandling af naturgas.

Til § 2

I bestemmelsen fastslås en ret for staten eller et af denne ejet selskab til at købe indtil halvdelen af den i § 1 nævnte kulbrinteproduktion. Prisen herfor er fastsat til en rimelig markedspris på det sted og tidspunkt, hvor levering sker og iøvrigt på sædvanlige leveringsvilkår.

I betragtning af de meget ustabile forhold, der igennem de seneste år har kunnet konstateres på råoliemarkedet, har man ikke anset det for hensigtsmæssigt i lovtæksten at forsøge at præcisere det grundlag, hvorpå en rimelig markedspris bør fastsættes.

Det må dog anses for naturligt ved prisfastsættelsen at tage hensyn til bl. a. de forskellige olietypers kvalitet og transportafstanden.

Aftalen må iøvrigt baseres på de sædvanlige vilkår, der gælder for oliehandel.

Til § 3

Bestemmelsen indeholder de nærmere regler om fastsættelse af prisen. Bestemmelsen skaber mulighed for en periodisk fastsættelse af prisen eller beregningsgrundlaget herfor. Hver af parterne har således ret til med mindst 6 måneders mellemrum at forlange forhandling om en ændring af prisen eller beregningsgrundlaget herfor. Ved fastsættelsen af perioden mellem ændringerne er der dels taget hensyn til ønsket om en vis sikkerhed i prisfastsættelsen som grundlag for en fornuftig planlægning dels til producentens muligheder for at opnå de økonomiske fordele, som et oliemarked med forventede prisstigninger må antages at indebære. Ved bestemmelsen er det endvidere søgt undgået, at eventuel uenighed om prisjusteringer ikke er afgjort af olienævnet, før forhandling om en ny ændring kan finde sted.

Til § 4

Med henblik på afgørelse af uenighed mellem

køber og sælger om prisen eller beregningsgrundlaget herfor eller andre leveringsvilkår oprettes et nævn. De to medlemmer, der skal have særlig kendskab til oliehandel, vil blive udpeget efter drøftelse med de berørte parter.

I følge *stk. 3* fastsætter energiministeren de nærmere regler for nævnets virksomhed, herunder nævnets forretningsorden.

Til § 5

Med denne bestemmelse fastslås, at den i loven hjemlede køberet ikke indskrænker statens ret i medfør af anden lovgivning til at træffe bestemmelse om salg og levering af flydende kulbrinter. Således begrænser den i forslaget hjemlede køberet ikke retten i medfør af loven om forsyningsmæssige foranstaltninger til at fastsætte bestemmelser om anvendelse, fordeling, prisudvikling og placering af landets varebeholdninger. Det samme gælder retten til i medfør af aftalen af 15. juli 1976 mellem bevillingshaverne i henhold til eneretsbevilling af 8. juli 1962 og handelsministeren at forlange produktionsafgift erlagt i form af indvundne råstoffer og retten til i medfør af det samtidig hermed fremsatte forslag til lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat at forlange en del af transportafgiften erlagt i form af flydende kulbrinter.